

۱۴ جنوری ۲۰۱۴

په اروپا کی دمیشته افغانانو د تولنو فدراسیون

فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

Federation of Afghan Refugee Organizations in Europe

دیدگاه فارو در مورد:

معضله رهائی زندانیان بگرام

انتقال مسؤولیت زندان بگرام در ماه می سال گذشته را همه بیاد داریم. بعد از پافشاری زیاد حامد کرزی نظامیان امریکائی حاضر شدند موافقتنامه های انتقال را امضاء کنند و مسؤولیت بیش از سه هزار زندانی بگرام را به حکومت افغانستان انتقال دادند. زندان بگرام قیل از تسلیمدهی به دولت افغانستان در مطبوعات غرب "گوانتاناموی افغانستان" نامیده میشود. بخشی از افراد مظنون که توسط نظامیان امریکائی از صحنه جنگ یا به اساس راپور ها یا سایر مدارک استخباراتی دستگیر شده بودند به این زندان انتقال می یافتند و برای مدت نا معلوم بدون پروسه عدلی و قضائی نگهداری می شدند. این نوع برخورد با مظنونین در تضاد آشکار با ماده ۱۴ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی قرار داشت. نظامیان امریکائی بالای محبوسین بگرام، همانند محوسین گوانتانامو عنوان "شخص متخاصم غیر نظامی" را گذاشته بودند. محبوسین دارنده این عنوان از حقوق اسرای نظامی مندرج در کنوانسیون های بشر دوستانه ژنیو نیز محروم بودند. ادامه این حالت بالای اتباع افغانستان در داخل قلمرو افغانستان نقض حاکمیت ملی ما و نقض حقوق بشر محبوسین بود. بنابراین تسلیمدهی زندان بگرام به دولت افغانستان اصولاً یک امر مثبت بود و یکی از دستاوردهای آقای کرزی محسوب شده می تواند. ولی نحوه برخوردی که بعداً آقای کرزی با محبوسین بگرام اتخاذ نموده است در خور غور و بررسی جداً انتقادی می باشد.

در اخبار هفته گذشته سرنوشت ۸۸ زندانی بگرام موضوع داغ بحث در رسانه ها بود. اعتراض نظامیان امریکائی بر پلان رهائی ۸۸ زندانی توجه رسانه ها را به چگونگی عملکرد حکومت افغانستان در رابطه با زندانیان بگرام جلب نمود. به همین سلسله وضاحت یافت که "کمسیون بررسی دوسیه های زندانیان بگرام" که یک کمسیون اداری مؤظف شده توسط رئیس دولت است، ششصد زندانی بگرام را بدون سر و صدا و در غیاب یک پروسه شفاف قضائی "برائت" داده و آزاد ساخته است. اکنون که این کمسیون پلان رها ساختن ۸۸ زندانی دیگر را دارد، دگروال Dave Lapan سخنگوی نیروهای امریکائی در افغانستان با رهائی این ۸۸ تن مخالفت نموده ادعای داشتن

مدارک کافی اشتراک این افراد در قتل و زخمی ساختن ۵۷ فرد ملکی و نظامی افغان و قتل و زخمی ساختن ۶۰ تن از عساکر ناتو را می کند. علاوه بر امریکائی ها ادعا دارند که رئیس دولت افغانستان فرمان قبلی خود را که در آن وعده

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنيزې بڼې پاڼوالې د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

تکمیل دوسیه های جرمی محبوسین بگرام و تعقیب جزائی آنها را داده بود، نقض کرده است. نصرالله ستانکزی مشاور حقوقی رئیس دولت متقابلاً نیروهای امریکائی را بخاطر نه سپردن بموقع مدارک جرمی محبوسین به کمسیون بررسی مورد ملامتی قرار می دهد. این ادعای آقای ستانکزی بجا نیست زیرا قرار معلوم "کمسیون بررسی..." بدون تقاضای مدارک و شواهد جرمی به ارتباط دوسیه های زندانیان بگرام از نظامیان امریکائی و یا ارگانهای امنیتی افغانستان، مسؤولیت محبوسین را به اتکای ادعای خودشان بشکل ذهنی و عجولانه بررسی کرده و تا اکنون ششصد زندانی را به همین شیوه، رها نموده است.

طلوع نیوز به تاریخ اول جنوری اطلاع داد که پارلمان افغانستان خواستار بررسی قضائی ۸۸ دوسیه محبوسین متنازع فیه شده و در قدم اول کمسیون پارلمانی را برای کسب معلومات بیشتر از "کمسیون بررسی" در مورد دلایل رهائی زندانیان ایجاد کرده است. در همین تاریخ تلویزیون طلوع نیوز جریان نظر خواهی از بازماندگان قربانیان حملات دهشتگرانه را نشر کرد. قربانیان خواستار توقف سلسله رهائی این محبوسین و محاکمه آنها شدند. متعاقباً طلوع نیوز از قول برخی مسؤولین ریاست عمومی امنیت ملی از سپرده شدن اسناد محکومیت ۵۴ تن از ۸۸ محبوس به "کمسیون بررسی" در همان روز (دوم جنوری) خبر داد. طبق این خبر قرار بود اسناد محکومیت ۳۴ مظنون دیگر به زودی از طرف ریاست امنیت ملی به "کمسیون بررسی" سپرده شود. ولی رحمت الله نبیل رئیس عمومی امنیت ملی در جلسه شورای وزیران ابراز نمود که صرف در مورد ۱۸ محبوس اسناد و شواهد جرمی موجود است. به تعقیب جلسه وزیران حلقات حکومتی از پلان رهائی ۷۲ زندانی متنازع فیه صحبت نمودند. همزمان با این جدال سه زندانی پل چرخ محکوم به اعدام از طرف رئیس دولت عفو و رها گردیدند. آیا این حرکات رئیس دولت و کمسیون تحت فرمانش باعث گسترش بیشتر فرهنگ معافیت نمی شود؟ آیا این نوع حرکات امنیت افراد ملکی را به خطر مواجه نمی سازد؟

پالیسی آقای کرزی مبنی بر تلاش برای کسب اعتماد مخالفین مسلح از طریق رها سازی بدون قید و شرط زندانیان آنها از زندانهای افغانستان و پاکستان، در غیاب یک پروسه رسمی مذاکرات صلح همانوریکه انتظار میرفت، محکوم به شکست بوده است. زندانیان عفو شده با وصف تضمین موسفیدان قریه و قوم مبنی بر عدم تکرار اعمال دهشت افگنی توسط زندانی عفو شده، دوباره حین ارتکاب قتل افراد ملکی یا سایر اعمال دهشت افگانه دستگیر شده اند. بنابراین رهائی محبوسین بگرام مستلزم یک طرز العمل محتاطانه و شفاف عدلی - قضائی است. آقای کرزی می توانست برای محاکمه این محبوسین که مدت‌های طولانی را در حبس گذرانده بودند یک محکمه خاص ایجاد کند و ازین محکمه بخواهد پروسه محاکماتی را سریعتر ولی با دقت و جدیت به پیش برده و بعد از بررسی همه مدارک و شواهد موجود، به برائت یا محکومیت مظنون حکم کند.

"کمسیون بررسی" ماهیت اداری داشته و فاقد صلاحیت قضائی ایست که بر مبنای قانون اساسی، در چوکات ستره محکمه و به پیشنهاد ستره محکمه به آن داده شده باشد. بنابراین این کمسیون در موقعیتی نیست که به صدها نفر "برائت" بدهد زیرا صدور حکم برائت یا محکومیت صرف در حیطه صلاحیت قاضی و محکمه است. حتی تصمیم "عدم تعقیب جزائی" نیز از حیطه صلاحیت "کمسیون بررسی" بالاتر بوده صرفاً نوال قادر به گرفتن این نوع تصمیم است. حل سرنوشت محبوسین بگرام خارج از قوه قضائیه افغانستان و دادن صلاحیت نامحدود بررسی و رهائی مظنونین توسط رئیس دولت به "کمسیون بررسی" که ماهیت اداری دارد، آنهم در رابطه با زندانیانی که طبق ادعای نظامیان امریکائی در جریان و در ارتباط اعمال دهشت افگانه علیه افراد ملکی زندانی شده اند، استفاده غیر معمول و غیر عادلانه توسط رئیس دولت از یگانه صلاحیت قضائی اش (صلاحیت عفو) بوده و باعث نقض حقوق قربانیان می گردد. علاوه آقای کرزی با گریز از تطبیق پروسه قضائی شفاف بالای مظنونین، از دیدگاه منافع قربانیان، مرتکب نقض همان ماده چهاردهم میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی نیز می گردد. ماده ایکه نظامیان امریکائی بخاطر عدم رعایت حقوق مظنونین، مرتکب نقض آن شده بودند.

احتمالاً انگیزه این عجله عاقبت نه اندیشانه، تمایل آقای کرزی برای رهائی محبوسین بگرام قبل از ختم آخرین دوره ریاست اش و کمک به مؤفقیت تماس های غیر رسمی میان حکومت افغانستان و نمایندگان طالبان می باشد که اخیراً الجزیره و اسوشیتدپرس از آن خبر داده اند. صرف نظر از اینکه انگیزه آقای کرزی چیست، هرگاه در سال های آینده اشخاص رها شده همراه با گروه های دهشت افکن برای کشتار مردم ملکی، تخریب پل ها، سرک ها و مکاتب به افغانستان بیایند، آقایان کرزی، قاضی و دو عضو دیگر کمسیون بررسی بخاطر برخورد سطحی شان به مسایل حیاتی افراد ملکی و به مخاطره انداختن امنیت ملی افغانستان در مسؤولیت آن اعمال دهشت افگانه شریک پنداشته شده می توانند.

"کمیته حقوق بشر فارو"

د پانوی شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ